

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie voor OCW
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum: 25 juni 2015
Onderwerp: Algemeen Overleg over stand van zaken passend onderwijs op 30 juni 2015

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Naar aanleiding van de zevende voortgangsrapportage, een eigen onderzoek onder onze achterban en een analyse van de signalen die ons het afgelopen jaar bereikten, vragen we uw aandacht voor de voortgang van passend onderwijs. We bouwen daarbij voort op de inbreng die we reeds boden in het Rondetafelgesprek op 16 juni 2015.

De voorstellen die we de Kamer graag aanbieden, zijn samengevat in de bijlage bij deze brief. Onze opmerkingen over de voortgang van passend onderwijs vatten we samen onder drie hoofdpunten:

1. De informatie aan ouders
2. De communicatie met ouders
3. De positie van ouders

Daaraan vooraf gaan bevindingen van ouders over de stand van zaken rond passend onderwijs.

1. Passend onderwijs – de stand van zaken

Ouders delen nog steeds de ideeën achter passend onderwijs en kunnen dit los zien van de uitvoering van deze ideeën. (Bron: inventarisatie onder ouders). Ouders geven aan vertrouwen te hebben in de inhoudelijke boodschap van passend onderwijs:

een passend arrangement voor ieder kind, geen kind meer tussen wal en schip en zo thuis nabij mogelijk onderwijs.

De zevende voortgangsrapportage ademt een positief beeld van passend onderwijs. Een beeld dat ouders niet herkennen. Zeker niet bij alle samenwerkingsverbanden. Dezelfde

ouders die achter het inhoudelijke idee van passend onderwijs staan, geven de uitvoeringspraktijk een onvoldoende.

Een consequentie van de decentralisatie is dat de uitvoering aan de regio's is. De vraag is in hoeverre het onderlinge leren tussen samenwerkingsverbanden leidt tot effectieve aanpassingen in die uitvoeringspraktijk. Is daar meer stimulans voor nodig? Er zijn grote regionale verschillen in de uitvoering van passend onderwijs. De veronderstelling dat dit te maken heeft met de negatieve verevening wordt wat ons betreft niet door de praktijk gestaafd. De wijze waarop in een regio wordt samengewerkt, heeft een veel grotere impact op het achterblijven van regio's.

De goede praktijken rond passend onderwijs kenmerken zich door een goede samenwerking met in het bijzonder de ouders. Daar waar partners gezamenlijk aan tafel zitten, meedenken en meewerken in de oplossingen lijkt de uitvoering "als vanzelf" de goede kant op te gaan. Wij adviseren om meer de kwaliteit van de samenwerking als uitgangspunt te nemen, boven de financiële situatie van een samenwerkingsverband. Extra toezicht kan zich richten op het versterken van die samenwerkingskwaliteit.

"Tijdens de verbouwing gaat de verkoop gewoon door" is een mooie verwoording van de ontwikkeling. De verbouwing levert vast iets goeds op. Maar waar in de regio de verkeerde bouwbesluiten zijn genomen of de verkoop achter blijft dient ons inziens nu bijgestuurd te worden om erger te voorkomen.

2. Informatie aan ouders

De informatievoorziening aan ouders blijft achter. Ouders hebben recht op goede, leesbare en vindbare informatie over passend onderwijs. De meeste samenwerkingsverbanden verrichten inspanning om dit op orde te krijgen. Daarmee wordt helaas de informatie nog niet altijd op een toegankelijke manier gepresenteerd. Het blijkt moeilijk om rekening te houden met de mogelijkheden van (alle) ouders en om ouders via de scholen te bereiken.

Ook bij het Middelbaar Beroeps Onderwijs (MBO) blijft de informatievoorziening achter. Er is voor de instellingen voldoende tijd geweest om de informatie op orde te hebben. De informatie die er te vinden is, lijkt sterk op elkaar, is weinigzeggend en gaat niet in op de mogelijkheden van de instelling.

Goede informatie is het begin van een goed gesprek over een kind. Daarom reiken we de samenwerkingsverbanden en MBO-instellingen graag de hand: laat ouders meedenken over de wijze waarop de informatie wordt geboden. Dit kan door het ontwikkelen van een checklist waarmee de informatie, presentatie en vindbaarheid getoetst kan worden.

Om de goede voorbeelden goed in de spotlights te zetten, is meer aandacht nodig voor het belonen van "goed gedrag". Met deze aandacht voor de kwaliteit van de informatie kan een

extra stap gemaakt worden in de presentatie van het werk van de samenwerkingsverbanden en MBO-instellingen.

3. Communicatie met ouders

Ouders die de uitvoering van passend onderwijs een onvoldoende geven, geven aan dat ze kwaliteit in de communicatie missen. Ouders worden niet tijdig betrokken bij voor hen relevante ontwikkelingen. Dit gaat van het sluiten van een schoollocatie tot de inhoud van een individueel handelingsplan. Ouders willen op verschillende momenten cq. op verschillende manieren betrokken worden. Ze willen echter wel allemaal zelf de keuze kunnen maken om zaken aan school over te laten of daar zelf actief in te participeren.

De behoefte aan participatie leeft sterk bij de ouders met kinderen in het reguliere onderwijs die worden begeleid vanuit landelijke instellingen in cluster 1 en 2. De betrokken ouders ervaren in een aantal gevallen niet betrokken te worden bij besluiten of van het kastje naar de muur te worden gestuurd. Soms ervaren de scholen van de betrokken kinderen dat ondersteuningsmogelijkheden eenzijdig worden bepaald. Ook komt voor dat samenwerkingsverband/school ondersteuning voor bijvoorbeeld ADHD of dyslexie op het bord van cluster 2 probeert te leggen. De Kamer heeft van ouders over de ontwikkelingen rond de ondersteuning vanuit cluster 1 en 2 berichten over ontvangen die wij onderschrijven.

Samenwerking tussen ouders en landelijke instellingen cluster 1 en 2 kan tot stand komen als ouders betrokken worden en vanaf het eerste moment kunnen meedenken over ondersteuningsoplossingen. Het zou regel moeten zijn dat ouders altijd actief deel kunnen nemen aan overleggen. Langs die weg wordt goede praktijk tot een standaard.

4. Positie van ouders

Alle samenwerkingsverbanden hebben een ondersteuningsplanraad die formeel heeft ingestemd met de ondersteuningsplannen. Het is de kamer bekend dat veel ondersteuningsplanraden “onder voorwaarden” akkoord gingen met de ondersteuningsplannen. Die “onder voorwaarden” dient echter ook in de wettelijke uitvoering van passend onderwijs vorm te krijgen. Gezien de ontwikkelpraktijk lijkt het ons raadzaam om ondersteuningsplanraden te wijzen en te ondersteunen in de mogelijkheid tot het nemen van initiatief tot een hernieuwde bespreking.

Ouders rekenen na de instemming van de Kamer met een motie van het lid Ypma op het instemmingsrecht op het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief. De uitwerking van deze motie in een wetsaanpassing laat veel te lang op zich wachten. Inmiddels zijn er

vele ontwikkelingsperspectieven geschreven waarin de motie niet meegenomen is. Realisatie van deze motie is voor ouders echt belangrijk.

Ouders in het MBO hebben geen formele plek om mee te praten over het beleid van instellingen. De enige mogelijkheid is om een ouderraad op te richten. Het initiatief hiertoe ligt bij ouders. De MBO-instellingen zijn in deze passief: enige stimulans of ondersteuning van ouders om te komen tot een ouderraad is er nauwelijks. Voor kinderen met een ondersteuningsbehoefte in het MBO is geen vertegenwoordiging en samenwerking met de ouders is geen vanzelfsprekendheid. De Kamer zou MBO-instellingen, mede met het oog op hun eigen *checks and balances*, kunnen aanzetten actief werk te maken van de vorming van ouderraden, waarmee zij hun beleid rond passend onderwijs in overleg kunnen vormgeven.

Binnen samenwerkingsverbanden gaat het goed zolang er een onderwijspartner zijn verantwoordelijkheid neemt. Er zijn echter nog te vaak en te veel situaties waarin scholen ten aanzien van die verantwoordelijkheid niet naar zichzelf, maar vooral naar anderen kijken. Meer doorzettingsmacht binnen de samenwerkingsverbanden is nodig. In overleg en samenspraak met ouders kan zo een school worden aangewezen die het passend onderwijs gaat vormgeven.

Ouders hebben, ten aanzien van hun kinderen, een positie van “terzake”-deskundigheid. Deze ervaringsdeskundigheid kan veel meer ingezet en benut worden dan nu gebeurt. Dit is bijvoorbeeld het geval bij talentvolle leerlingen. Veel signalen gaan over een niet passend aanbod aan talentvolle leerlingen. Ouders willen graag hun expertise inbrengen, waarmee het onderwijs aan deze specifieke groep kinderen kan verbeteren. De stimuleringsmaatregel biedt daar goede aanknopingspunten voor en kan met dat doel ook effectief en adequaat worden ingezet. Juist op dit punt zou een samenwerking met ouders een meerwaarde kunnen betekenen.

5. Slot

De praktijk van passend onderwijs is onderweg, maar de doelstellingen zijn nog lang niet bereikt. Ondertussen moet er gewoon goed onderwijs geboden worden aan de leerlingen. Ouders & Onderwijs en de andere bij deze brief betrokken organisaties ondersteunen het streven dat ten grondslag ligt aan passend onderwijs en reiken graag de hand aan die praktijken waar de inhoudelijke uitvoering achterblijft. Want dat het op punten achter blijft, is gezien de signalen die we krijgen een feit.

De kern is dat de informatie op orde moet zijn, dat de communicatie met ouders goed moet verlopen en dat ouders waar nodig in positie gezet worden om hun rol effectief te kunnen invullen. Met bijstellingen op juist deze punten is het mogelijk dat passend onderwijs in alle regio's een succes kan worden.

Met vriendelijke groet,

Ouders & Onderwijs

Peter Hulsen

Directeur

Mede namens:

Coöperatieve Vereniging Netwerk Ouderinitiatieven NWOI, Jeroen Veltheer, voorzitter

FODOK, Map van der Wilden, voorzitter

HARTverwarmendWijs, Lex Hupe

Stichting Hoormij/Foss, Jan Heijboer, voorzitter

Koepel Hoogbegaafdheid, Jan Dijkstra, voorzitter

Ieder(In), Illya Soffer, directeur

Onderwijs Consumenten Organisatie Amsterdam, Menno van de Koppel

Ouderinitiatief cluster 1 en 2, namens deze: Coen Helderma, Esther van Popta

Oudervereniging Balans en Nederlandse Vereniging voor Autisme NVA, Swanet Woldhuis,
directeur

The Next Generation, Lukretia S. Bressers-Tuinstra

Samenvatting voorstellen namens ouders

1. *Informatie aan ouders*

Ontwikkel, in samenspraak met ouders, een checklist die aansluit bij de informatiebehoefte van ouders over passend onderwijs. Ouders & Onderwijs ziet daarin de volgende elementen:

- Begrijpelijke informatie over wet- en regelgeving
- Informatie over de voorzieningen die scholen bieden
- Informatie over de ondersteuning die reëel van de school verwacht kan worden
- Een brochure van het samenwerkingsverband die te vinden is op de website van elke betrokken school

Ontwikkel ook een checklist voor de informatievoorziening van MBO-instellingen.

2. *Ouders altijd aan tafel*

Nodig ouders altijd uit aan tafel wanneer er een gesprek over hun kind plaats vindt. Door ouders in positie te brengen, kan de bestaande impasse in de invoering van passend onderwijs worden doorbroken. In de samenwerkingsverbanden waar dit praktijk is, werkt dit goed. Ouders ervaren in die regio's dat ze als partners worden gezien. Stel deze richtlijn voor het hele land in. Samenwerkingsverbanden kunnen op dit vlak van elkaar leren.

3. *Initiatief bij ondersteuningsplanraden*

OPR-en hebben in een groot aantal gevallen reserves gemaakt bij de instemming die ze vorig jaar gaven op de ondersteuningsplannen. Daar waar OPR-en van mening zijn dat ze de instemming dienen te herzien is dit mogelijk middels een initiatiefvoorstel. Ondersteun de OPR-en hierin actief.

4. *Instemmingsrecht op handelingsdeel OPP*

Ouders wachten op de snelle invoering van het instemmingsrecht van ouders op het ontwikkelingsperspectief en ten minste op het handelingsdeel daarvan. Deze wetsaanpassing versterkt de positie van de ouder, juist in de ontwikkelfase van passend onderwijs.

5. *Ouderraden in het MBO*

Het MBO krijgt de opdracht om, met een resultaatverplichting, actief de vorming van ouderraden op de scholen te stimuleren. Ouderraden bevorderen checks and balances en kunnen in het bijzonder gesprekspartner zijn bij de inrichting en uitvoering van passend onderwijs in het MBO.

6. *Doorzettingsmacht*

Élk samenwerkingsverband krijgt een persoon of instantie met doorzettingsmacht, die - in overleg en samenspraak met ouders - kan overgaan tot plaatsing van een (thuiszittende) leerling cq. het beschikbaar maken van een aanbod als scholen geen passend aanbod bieden.

7. *Aanbod talentvolle leerlingen*

Ontwikkel per samenwerkingsverband aanbod voor talentvolle leerlingen, samen met ouders. De middelen uit de extra impuls van € 29 miljoen voor passend onderwijs voor onder meer talentvolle leerlingen kunnen in de vorm van een stimuleringsmaatregel ingezet worden voor initiatieven waarin wordt samengewerkt met ouders.